

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

No. 301.

CLEVELAND, OHIO. MONDAY MORNING, DECEMBER 24TH, 1934.

Trgovci bodo imeli sil- Francoska prerokinja ne sinosti s prodaj- naznanja veselo bo- nim davkom dočnost za 1935

Columbus, O., 22. decembra. — Državna komisija je danes odobrila posebne listine, katere bo na francoska prerokinja, izjerovalo izpolniti nekako 100,000 gocev v državi Ohio, ki so odvrženi novemu prodajnemu avku. Vsi trgovci brez razlike, ko hočejo ostati v trgovini, morali izpolniti posebne in jasobirne listine. V par dneh bo lahko dobilo te listine v radih okrajnih avditorjev v skem mestu. Sleheni trgovci so dolžani, da spolne to listino in vrne državi, ne kasneje kot 1. decembra. Ako bodo državne oblasti prepričane, da se je na vprašanja povoljno odgovorilo, tedaj dobti sleheni trgovci, atatega prošnja je odobrena, posebno licenco. Poleg te licence morajo trgovci kupiti tudi rodajne znake vnaprej. Kadarni trgovec proda kak predmet, je podvržen davku, mora pravno znamko pretregati na dvojno. En del spravi v svojo blagajno, drugi del izroči odjemalni. Na ta način pobira država hio davek že vnaprej, toda trgovci dobi tri odstotke popusta, ker kupi prodajne davke vnaprej. Prodajni davek stoji v veljavu 1. januarja, toda vomi se, da bi mogla država red 15. januarjem začeti s konto tega nepriljubljenega davka.

Marija Petek umrla

V soboto večer je umrla blagana, Marija Petek, stara 42 let, rojena Jernejčič, prvo pororna Skobe. Preminula je po doljši bolezni, previdena s sv. zatamenti, na svojem domu na 741 Tracy Ave. Ranjka je bila iz Zagradca v hiši, ki so zvali Cilnihova. V Ameriko prišla pred 32. leti. Red 17. se je poročila s Frankom etkom, doma iz Križa, fara Kenda. Zapusča tudi hčer Mašo, poročeno Grčman, in sinove rank, Elmer in Raymond. Ankja je bila marljiva delavka društvenih in pri fari sv. Kristine. Bila je članica Oltarnega društva sv. Kristine, dr. Naprek št. 132 JSKJ, društva sv. Kristine št. 219 KSKJ in poslovne št. 42 SZZ. Pogreb ankje se vrši v sredo ob 8:30 iz sedeža žalosti v cerkev sv. Kristine pod vodstvom A. Grdina in Sivo. Naj bo blagi pokojni mir v ameriški zemlji! Naše globo sožalje preostali družini.

Delničarji izgubili

Sodnik Baer je na Common Leas sodniji v soboto odločil, da morajo plačati delničarji vse Standard Trust banke v Clevelandu dvojno obveznost, ker je banka zaprla vrata. Privedenih je 165 delničarjev. Ta vojna obveznost za te delničarje znaša nekaj okoli dva milijona dolarjev. Sodnik je opredelil le one delničarje od dvojne obveznosti, ki so bili mlajši, ko so dobili delnice.

Mesto kupuje avtomobile

Mestna vlada je kupila v soto štiri avtomobile, ne da bi izpisala ponudbe. En nov avto je prvi pomožni načelnik Jnjegasev, enega policijskega dravnika, dva pa policija za pogone.

Zaprite šole

Vse šole v bližnjem mestu Orth Olmsted so doobile povezane da zaprejo za en mesec.

Francoska prerokinja naznanja veselo bo- dočnost za 1935

Pariz, 22. decembra. — Madame Valentine Fraya, pozna na francoska prerokinja, izjerovalo izpolniti nekako 100,000 gocev v državi Ohio, ki so odvrženi novemu prodajnemu avku. Vsi trgovci brez razlike, ko hočejo ostati v trgovini, morali izpolniti posebne in jasobirne listine. V par dneh bo lahko dobilo te listine v radih okrajnih avditorjev v skem mestu. Sleheni trgovci so dolžani, da spolne to listino in vrne državi, ne kasneje kot 1. decembra. Ako bodo državne oblasti prepričane, da se je na vprašanja povoljno odgovorilo, tedaj dobti sleheni trgovci, atatega prošnja je odobrena, posebno licenco. Poleg te licence morajo trgovci kupiti tudi rodajne znake vnaprej. Kadarni trgovec proda kak predmet, je podvržen davku, mora pravno znamko pretregati na dvojno. En del spravi v svojo blagajno, drugi del izroči odjemalni. Na ta način pobira država hio davek že vnaprej, toda trgovci dobi tri odstotke popusta, ker kupi prodajne davke vnaprej. Prodajni davek stoji v veljavu 1. januarja, toda vomi se, da bi mogla država red 15. januarjem začeti s konto tega nepriljubljenega davka.

Aretacija Zinovjeva odkrila notranje boje med boljševiki

Moskva, 22. decembra. — Joseph Stalin, diktator Rusije, je izjavil, da ne bo prej miroval, dokler ne bo sleheni njegov nasprotnik umorjen in da bo boljševiška stranka popolnoma očiščena vseh rovarjev in teroristov. Aretirani Zinovjev, eden najvišjih uradnikov v sovjetski državi, je bil znan, da je imel popolnoma drugačne ideje glede vlad kot Stalin. Zinovjev je bil oni, ki je leta 1924 pozval angleške delavce, da razbijejo svojo državo in vpeljejo komunizem. Zinovjev je iskal v Angliji posojilo v vsoti \$225,000,000, in kot se je pozneje izjavil, bil rabil ta denar, da povrči revolucijo v Angliji. Zinovjev je bil že dvakrat prej iztiran iz komunistične stranke, toda se mu je vselej posrečil povratak. Tudi njegov vrstnik, Kamenjev, je bil že izločen iz stranke, pa zopet sprejet. Svoječasno je bil sovjetski poslanik v Rimu. Poroča se, da je diktator Stalin pripravljen arretirati tisoč komunistov, ki se njemu nasprotnejo mišljeno. Dočim je dal Stalin postreliti že 103 osebe v zadnjih dneh, se pričakuje v prihodnjih tednih še stotine eksekucij.

Nove uradnice

Društvo Kraljice Mira, št. 24 SDZ je izvolilo sledenje uradnice za leto 1935: predsednica Terezija Lekan, podpredsednica Josephine Stepic, tajnica Frances Petrič, blagajničarka Mary Godec, zapisnikarica Pauline Zupančič. Nadzornice: Apolonija Kic, Pauline Godec in Frances Lekan. Društveni zdravnik dr. Perko. Začetnici na Kulturni vrt: Apolonija Kic in Josephine Stepic.

K polnočnici

Članicom Oltarnega društva sv. Vida se naznana, da se zbirajo noči v novi šoli ob 11. uri, nakar odkorakamo v cerkev.

Mestna vlada je kupila v soto štiri avtomobile, ne da bi izpisala ponudbe. En nov avto je prvi pomožni načelnik Jnjegasev, enega policijskega dravnika, dva pa policija za pogone.

Zaprite šole

Vse šole v bližnjem mestu Orth Olmsted so doobile povezane da zaprejo za en mesec.

Zgodba dveh v Ameriki rojenih slovenskih sirot

"Ameriška Domovina" prisna na tem mestu citate iz pisma, pisanega po dveh sirotah v domovini. Rojeni sta bili v Ameriki in bivata danes v Družinski vasi, fara Bela Cerkev pri Novem mestu.

Pismo je pravi glas vpijočega, ga v puščavi in se razvidi iz nje, srčno bol dveh nesrečnih slovenskih sirot, ki sta brez očeta, brez varuha, ki ne vesta, kaj da se bo dignila cena doljarja, in s pomočjo spremne diplomacije se bo preprečila tu-

di vojna nevarnost med Japonsko in Zedinjenimi državami. Nadalje prerokuje gospa Fraya, da bomo imeli v letu 1935 več povodnj, transportnih nesreč, in da se bo mogoče predsednik Roosevelt prostovoljno odpovedal svojem uradu potem ko bo čutil, da je izvršil svoje delo. Vendar gospa Fraya glede tega ni absolutno sigurna. Toda vojna nevarnost bo visela skozi vse leto nad Evropo, pravi gospa Fraya, toda do vojne tekemo prihodnjih dvanajst mesecev ne bo prišlo. Kot znano, je madame Fraya prerokovala na prej dvojni umor v Marseillesu in je tudi prerokovala, da bo španski kralj odstavljen od prestola. Obe prerokovanji sta se uresničili.

Glede stradanja in pomanjkanja, ki prevladuje v drugih deželah sveta, je danes Amerika še vedno pravi paradiž. Pismo seveda prihaja iz Jugoslavije, toda razmere v Jugoslaviji še niso najslabše, če jih primerjamo z razmerami v Italiji in Avstriji, kjer je revščina na vrhuncu. Mr. Anton Grdina, ki nam je dal pismo na razpolago, pravi, da je potoval po mnogih deželah in dobro ve, kaj piše. Razmeroma ima Jugoslavija več kruha kot omenjeni dve državi.

Klubu temu je pa tudi v Jugoslaviji dovolj pomanjkanja, kar se razvidi iz mnogih pisem in milih prošenj in iz pričevanja o milih, ki prihajajo iz Jugoslavije.

Naš slovenski councilman Anton Vehovec je dal županu Davisu in mestni policiji sedem dni časa, da očistijo 32. vardo, katera zastopnik je Mr. Vehovec, in če tekom tega časa 32. varda ne bo očiščena, jo bo Mr. Vehovec sam očistil, kot se je izjavil.

Councilman Vehovec ima pet vzrokov za svoj oddočni nastop. V 32. vardi je vse polno beznih igralnih strojov, ki izvabljajo ljudem denar iz žepov. Dasi so enaki stroji prepovedani, pa so zlasti razširjeni v štivilnih italijanskih pivnicah.

Vehovec je obiskal več teh prostorov, kjer je metal denar v igralne stroje, ne da bi dobil kaj nazaj. Nato je dal poklicati dva detektiva, ki sta moralna naložiti te stroje na policijske avtomobile, dočim so bili lastniki igralnih strojov arretirani na povelje councilmana Vehovca.

Mr. Vehovec nadalje trdi, da mlada dekleta, zlasti na Thamess in Darwin Ave., niso varna, kadar hodijo po ulici. Vse polno nemoralnih prostorov ogroža dekleta. Policia dosedaj absolutno nenesar naredila ni.

Nadalje je Mr. Vehovec izjavil, da se godi silna sleparja in graft glede prodaje opojne pijače. Pri tem je councilman Vehovec izjavil, da policia sama ima prste vmes, in da je več policirov podkupljenih tozadenvno.

Vehovec je nadalje povedal, da mu je neka ženska lastnica pivnice povedala, da je dala ženska policistu \$20.00 "za protekilo," toda policiest je denar vrgel na tia, češ, da \$20.00 ni zadost!

Kadar je bila v Ameriki prosperiteta, je bilo tudi v Jugoslaviji vsega dovolj. Sedaj pa, ko traja depresija že leta, tudi naši ljudje ne morejo posiljati daril v domovino. Toda medtem, ko bogata Amerika skrbila, da ljudje ne stradajo, pa je kaj enakega nemogoče v drugih, bolj siromašnih državah. To smo omenili, da se laglje razume smernice sledenega pisma:

"Prav milo vas prosimo, da bi nam našli naslove naših bratrancev. Pri vas je živel Frank Šali, brat naše mame, ki je pa pred štirimi leti umrl. Prosimo vas pa, da bi našli njegovo otroke, ki so naši bratraci.

"Imeli so zidano hišo v bližini hrvatske cerkve sv. Pavla,

kako staro obleko, kako dobro bo prišla! Do smrti ostanemo hvaležne in bomo molile zanj. Ker nimamo kaj obleči, tudi v cerkev ne moremo. Tega v Ameriki nikdar ne trpite, kar trpmo to pri nas.

"Me dve sva bili stari 11 in 12 let, ko so naju iz Amerike sem pripeljali. In sedaj sva zjutraj, ko je divjal precej močan veter, ki je oviral delo gavova, kam bi se obrnil. Lahko razumete, kako nama je po Ameriki hudo..."

Tako se glasi pismo dveh nesrečnih slovenskih sirot, rojenih v Ameriki, po starših odpeljani v domovino. Razumemo bol teh nesrečnih sirot, ki nista nikdar poznali stradanja in gorja, dokler sta bili v Ameriki.

Gotovo se bo našel kdo izmed sorodnikov ali kdo, ki je doma iz onega kraja in bo prišel na pomoč s kako ponočeno obleko ali čemerko. Siroti sta dobili koledar Anton Grdina nekje v domovini in sta se obrnili na njega. Originalno pismo sirot se nahaja pri Mr. A. Grdinu.

Naslov teh sirotnih deklet je: Justina Žura, Družinska vas št. 38, P. Bela Cerkev pri Novem mestu, Dravska banovina, Jugoslavija. Mr. Grdina ali pa urad "Ameriške Domovine" bo z veseljem posredoval, da se pomaga tema zapuščenima slovenskima deklamacima. Če se oglasijo pravi sorodniki, je uredništvo "Ameriške Domovine" pripravljeno posredovati, da se jih dobi v Ameriški.

"Najbolj ponižno in usmiljeno prosimo, da bi nam kako pomagali. Če more kdo poslati ko.

Ogromna škoda, ko je Prepir med državo in pogorela državna orožarna v Toledo odvetniki posojilnic v mestu

Toledo, 22. decembra. — Ve-

lica državna orožarna in vojašnica v Toledo, Ohio, je včeraj pogorela. Požar je povzročil nad en milijon dolarjev škoda.

Goreti je pričelo zgodaj

in sedaj sva zjutraj, ko je divjal precej močan veter, ki je oviral delo gavova, kam bi se obrnil. Lahko silcev, katerih več je bilo po-

razumete, kako nama je po

Ameriki hudo..."

Največja škoda je v tem, ker je zgorelo tisoče vojaških uniform, pušk in druge vojaške opreme.

Tisoče ljudi je prihajalo na lice mesta in jih je

morala končno policija prepoditi,

ko je ogenj dosegel shrambo,

kjer je bilo shranjenih 2000

nabojev za topove.

Od časa do časa so nastale manjše razstrelje, katerih vsaka je močno prestrašila ljudi v bližini. Okoli devetih zjutraj se je podrla streha ogromnega poslopja.

Vsi mestni ognjegasci so bili

pozvani na lice mesta.

Kako je ogenj nastal, niso še mogli

dognati.

— o —

Vlada bo zahtevala davke na mestne in državne bonde

Washington, 22. decembra. — Tajnik zvezne zakladnice Morgenthau je izjavil, da bo vlada predložila prihodnjemu kongresu zahtevo, da se vpelje davek na lastnike mestnih, državnih in zveznih bondov. Ljudje, ki imajo te bonde, ne plačujejo do sedaj nobenega davka. Računa se, da je na ta način nekako \$50,000,000 v Zed. državah kot privatna lastnina, od katere se ne plačuje davkov. Zlasti bratske organizacije lastujejo večje množine teh bondov. Resnica je, da niti kongres ne more vpeljati davka na že izdane bonde, ki so danes v prometu, toda na bonde, ki se bodo izdajali v bodočnosti, se lahko načini, da se vplazi v obvezno.

Zjutraj se vrne policija, "najde" žganje in zagrozi prestrašenemu lastniku pivnice, da bo arretiran, ali pa — \$\$\$\$! Prestrašni ljudje navadno plačajo, nakar se zadeva zamolči.

Policijski načelnik Matowitz je vprašal councilmana Vehovca, da zakaj se ni obrnil na policijo, ki bi mu pomagala narediti pogone. Vehovec se je nasmejal in odgovoril: "Koga? Da bi policijo poklical za pogone? Kaj hitro povem kaj policiji, bodo vedeli vsi v okraju, kaj se pripravlja in se bodo poskili!"

Poleg tega je pa Vehovec dal policiji naslove dvanajst prostorov, kjer se nahajajo igralni stroji in nemoralne ženske. Policia niti enega teh prostorov ni sčistila. In s čiščenjem bo začel Vehovec, ako policia 32. varde v sedmih dnevih popolnoma ne očisti.

Mr. Vehovec je dobil obljubo za sodelovanje od poštenih ljudi, katerim že preseda kaj vse se godi v 32. vardi.

Smrtna kosa

Včeraj je v mestni bolnici preminul Marko Latkovič. Pogreb se vrš

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznalačilih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00. Za Evropo, celo leto \$8.00. Posamezna številka 3 centa.

SUBSCRIPTION RATES:

U. S. and Canada \$5.50 per year; Cleveland by mail \$7.00 per year
U. S. and Canada \$3.00 6 months; Cleveland by mail \$3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid by carriers \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months
Single copies 3 cents. European subscription \$8.00 per year

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

••••• 83

No. 301, Mon. Dec. 24, 1934

Za materialno in moralno blagostanje delavca

Razvoj modernega gospodarstva spremlja neprestana borba delavstva za izboljšanje svojih socialnih razmer. Nenadovoljnost delavcev izbruhne na dan večinoma v mezdni sporih. Vzrok teh sporov je navadno skrajno slab ekonomski položaj delavcev, kakor je dokazala nedavno ogromna stavka tekstilnih delavcev, ki kljub trdemu delu ne morejo zaslužiti toliko, kolikor jim je za količjak primereno življene potrebitno. Te borbe so povzročile, da so se delavci organizirali, ker so se zavedali, da posameznik ne zmora ničesar in da le skupno lahko dosežejo kake uspehe.

Skoraj vse borbe delavcev so črpalne svojo silo iz živiljenjske potrebe in iz onega pojmovanja socialnega življenja, ki jim ga je nudil socializem. Ne sme se zanikati, da je baš ta v prvi vrsti organiziral delavske mase, jih navduševal in vodil v njihovi borbi, pripravljal za socialni prevrat, ki naj bi enkrat za vselej odstranil vse vzroke slabega stanja delavstva. Vsa ta borba je bila torej osnovana na povsem materialistični podlagi. Res je, da je delavstvu prinesla gotove koriste in da je marsikje izboljšala njegov položaj. Toda, ali je pa tudi odstranila vzroke, ki vedno iznova privedejo do vedno težjih borb?

Sodobno gospodarstvo je urejeno tako, da mora vedno iznova priti do mezdnih sporov, ker je mezda le cena človeškemu delu in se ta določba na delovnem trgu, torej na bojišču, kjer skušata oba — podjetnik in delavec — doseči zase čim večji uspeh. Očividno je, da je v tej borbi delavstvo šibkejši del, saj ima na svoji strani samo svojo delovno silo, dočim razpolaga kapitalist z mnogo močnejšimi sredstvi.

Ta borba pa se mora premakniti na širše polje, ker taka borba ni samo zadeva dveh zainteresiranih strani, marveč je zadeva celokupne socialne družbe.

Do nedavno smo bili navajeni gledati na vse te pojave kot na borbo dveh razredov, ki se tiče le neposredno prizadetih. To pa je napačno, ker so tako podjetniki kakor delavci le člani celokupne človeške družbe, in nesoglasja, ki so med njimi, povzročajo težke stresljave v vsej družbi. To je bilo posebno očvidno tekom stavke pristaniških delavcev v San Franciscu, kjer niso trpeli samo prizadeti, marveč tudi ostali ljudje. Socializem s svojo borbo nikakor delavstva ne dviga na ono stopnjo, ki mu pripada v organični celoti človeške družbe, temveč to v celoti s svojimi nauki in svojimi metodami razbijja ter jo izkuša razdeliti v dva nepomirljiva nasprotnika — proletarce in kapitalistične buržuje. Ta prizadevanja socializma se dosledno kažejo v mezdnih borbah, ki jih vodijo socialistično organizacije. Te si prizadevajo, da v teh borbah ne dosežejo samo nekaj materialnih uspehov za delavca, temveč, da s temi borbami kopljeno čimdlje večji prepadi med obema razredoma in tako pripravljajo pot, po kateri naj bi socialistični voditelji proletarijata prišli do popolne oblasti, do — nadvlade. Po vojni se je zdelo, da svoga cilja ne bodo dosegli samo v Rusiji, marveč tudi drugod. Življenje je pa marsikje krenilo na drugo pot. Doživeli smo preobrat, ki pa še ni pokazal svoje dokončne oblike.

Zavedati se moramo da je borba delavstva za boljše gmotno stanje, za boljšo bezdo, potrebna in da jo bo moralno stalno bojevati. Toda tej borbi je treba dati povsem druge osnove, ki bodo izvirale iz najelementarnejših pravic delavca kot človeka, na podlagi, da je vsak človek enakovreden član človeške družbe. Delavstvo bo moglo pridobiti le, če bo njihova borba za prvenstvo šla za tem, da si pribori ono mesto v človeški družbi, bilo v kulturnem, bilo v materialnem pogledu, do katerega ima pravico. In kako mu bo to mogoče? Delavec se bo moral okleniti takih organizacij, ki so zavrgle zgodil materialistično osnovno ter streme po tem, da postane socialni problem tudi kulturni in etični problem, da bodo izkušali dvigniti splošno kulturno in etično vrednost delavcevega dela in pridobiti delavstvu splošno priznanje v okviru celokupnosti.

Iz življenja naših pionirjev

UREJUJE A. G.

(Nadaljevanje)

Predno se poslovimo od Newburga, naj še povem, da so imeli pri Zajčevih ocet, ko se je omožila starejša hči Frances, sedanja Mrs. Perko, katere mož je pred kratkim opisal v tem listu svoje doživljaje. Tudi on je pisal, da je bilo nam starejšim naseljencem večkrat s trnjem kot pa cveticami pot posuta, kar je bilo tudi res. Na tej ohecie sem bil tudi jaz, mena ja, saj sem tam stanoval.

Torej tisto delo sem bil puštil in isto je storil tudi hišni gospodar, oče Zajc. Namenili smo se, da se preselimo k "morju." Vem, da je ta beseda malo čudna za mlade, toda le ma-

vemo). Turk nas je peljal tudi do jezera in sem takrat prvič videl naše lepo jezero ali "morje." Sedaj mi je to "morje" dobro znano, saj sem preživel vsa dolga leta v njega bližini.

Drugi dan sva šla zopet za stanovanjem. Izstanila sva ga na Wason St., ki je sedaj 38. cesta. Bilo je ravno v velikem tednu, leta 1893, ko sva korakala po cesti proti jezeru, ko se pridobi za nama kakih deset že odraslih pobalinov. V rokah so imeli gnilo repo, katero so nama metali v hrbet. Potem pa skočijo vame in me začno svati v obraz, da sem bil v hipu ves krvav. Zraven so me pa zmerjali s "polakom," kot je bilo v "lepi" navadi takrat. Toda moj spremjevalec se je tudi takoj zavedel, da je tukaj treba malo pljuniti v roke. Pa potegne iz žepa mal nožiček, tegzo se pa se paglavci zbalili in zbežali. Takrat se mi je bila Amerika tako zamerila, da će bi bil imel denar, bi jo bil takoj popihal nazaj v stari kraj. Pa sčasoma se vse pozabi in še tisti dan sem bil vesel, da sem bil vesel, da sem v Ameriki.

Z očetom Zajcem sva prišla na King St., (sedaj 32. cesta) k dobro poznanemu, sedaj že davno pokojnemu Mike Skebetu, ki je imel tam salun. Mike je bil vedno veselo volje in tako tudi tisti dan. Postregel namej je s pijačo in dobrimi kranjskimi klobasami. Tam sva tudi zvedela, da ima za oddati stanovanje Anton Arko, ki je imel gostilno na Lake St. Stanovanje sva tudi vzela v najem. Potem sva šla obiskat moje rojake na 100 Case Ave., in tam je bilo zopet veselje. Vprašanj in odgovorov ni bilo konca ne kraja. Nato sva šla pa nazaj v Newburg in čez nekaj dni smo se preselili k "morju."

Meni se je vseeno bolj dovolio na Lake St., ko na Woodland ali v Newburgu. Dela se ve neisem imel, "amijk obljubil mi je Jože Strnad, ki je bil doma iz naše vasi, da mi bo dobil delo v pajpovni, kar se je res tudi zgodilo čez dva tedna. Tako sem začel delati v tej, vsem lojam dobro poznani tovarni, kjer sem delal pet let in pol. — Plača je bila \$1.35 na 10 ur. Meseca julija, 1893, so pa zaceli zapirati tovarne, kjer so pa že delali, so utrgali plače. Tudi mene je striženje zadelo, da sem služil potem \$1.25 na dan za isto delo kot prej. Vozil sem težke cevi na dvorišče ter jih nakladal na vozove.

Bilo bi preveč pisana, ko bi hotel vse popisati. Naj samovem, da sva s Frankom Skufcom, podomačem Markec, nakladaša po 400 funtov težke cevi. Ce bo bral te vrstice, se bo govoril spomnil na one čase. Izdelovali so cevi od treh palcev do 60 palcev. To so bile že velike zverine. Velike smo morali kar zunaj čistiti. Od ene strani je grela cev, od druge pa solnce. To je bilo delo, kaj? Lelal sem, kolikor sem mogel, zato me je tudi boss pohvalil, če da sem tako len, da smrdim. Kakopak, take sem slišal, zraven pa še tako garal ko živina.

Cakajte no, kaj ne bi bilo dobro, da bi povedal malo tudi od našega fantovanja? Vse pišem, samo tega ne. Torej stanoval sem pri Arkotu in poleg nas je stanovala še druga družina. Jaz sem neisem zanimal zanje, sem se bolj zase držal. Bolj zgovoren je bil pa moj gospodar, no ja, saj on je bil star in starejši ljudje so bolj zgovorni. Tudi danes sem jaz bolj zgovoren, ko sem star. Moj gospodar je menda povel sodenji družini, od kod da sem in tako me mlada žena vpraša nekega dne, če sem pozanal v starem kraju Martinovo Dolensko. Kako je ne bi poznal, saj je v naši vasi služila. In to sem pa jaz, je rekla. Nisem je prej spoznal, da je bila le par let starejša od mene. Sedaj je bila že omožena in je imela dva otroka.

To je bila pokojna Mrs. Kren, podomača Jernikovka, vsem Slovenskam dobro pozna babica. No, pa sem zopet imel novznanec. Pa še nekaj je bil staknil moj gospodar, pa Bog varuj, da bi ga zato dolžil, saj je menda tako najboljše. Kot sem že omenil, je imel Mike Skebe na King St. gostilno, zraven pa tudi nekaj tretjarja. Ta mi pa pové, da ni želen in da ne bo pil. Zadužil sem se, kako da ne bi bil saluner želen. In res ni pil, jaz pa sem jih en par zvrnil.

To je bila pokojna Mrs. Kren, podomača Jernikovka, vsem Slovenskam dobro pozna babica. No, pa sem zopet imel novznanec.

Pa še nekaj je bil staknil moj gospodar, pa Bog varuj, da bi ga zato dolžil, saj je menda tako najboljše. Kot sem že omenil, je imel Mike Skebe na King St. gostilno, zraven pa tudi nekaj tretjarja. Ta mi pa pové, da ni želen in da ne bo pil. Zadužil sem se, kako da ne bi bil saluner želen. In res ni pil, jaz pa sem jih en par zvrnil.

Gostilničar je bil sedaj že podomač John Rus, ki je bil doma iz vasi Struge. Tiste čase je bil prvak v Puebli. Imel je gostilno in še mnogo drugih posestev. Kako sem slišal eden njegovih si nov Še živ.

Ko mi starci Oplotar, kakor so rekli Mr. Rusu, natoči pivo, me vpraša, od kod da sem prišel. Povem mu, da iz Clevelandja, da imam tam družino, katero bom dobil sem, če se bo dobio primo delo. Rekel je, da delo se bo lahko dobilo. Povem mu tudi, da sem doma iz Kompolja. Ko nudi povem, čigav sem, je bil ves vesel in mi je povedal, da sta moj očetom hodila v hrvaške ume. Tako sem dobil v daljni Ameriki prijatelja pokojnega očeta.

Tako sem bil radoveden, kakšna da je ta dekle in ko pride iz sihta, grem takoj tje, saj je bilo komaj nekaj korakov. Ko pridev v salun k jaslim, si načrčim običajno penečo pivo in vprašam, kje da imajo tisto punčaro, ki je iz naše fare doma. Priponim naj, da tiste čase ni bilo posebno varno za take stvari spraševat, ker tam so imeli kakih dvajset bordarjev in sicer pravih fantov, ne kakih smrkavcev. Da ni bilo varno spraševat po dekleh, je bil vrok ta, ker je morda že ta ali oni škilil za njo in bi bilo lahko kaj narobe.

No, prišla je in lepo svá se pozdravila. Nisem je poznal v starem kraju, poznal pa sem njeni mater, brata in sestre. Nič zato, če je nisem poznal, jo pa sedaj dovolj poznam. I, pa kaj bi še naprej pravil, tista punčara je sedaj moja žena in sicer od 11. februarja 1895. V februarju bo 40 let, kar sva poročena. Poročil naju je Rev. Vitus Hribar. V zakonu se name je rodila deset otrok: pet hčer in pet sinov. Starejša hči je sedaj Mrs. Michael Lah, druga hči Rozi je bila poročena z Ludvik Ogrincem in je umrla 17. januarja 1917. Hči Anie je sedaj Mrs. Nahtigal, hči Mary je Mrs. Johnston, in mala baby, Angelica, nam je umrla.

(Dalje prihodnjič.)

— o —

Odperto pismo očetu in materi učencev in pevcev Slovenske šole SDD

Po kratki dobi treh mesecov kar je bil organiziran mladinski pevski zbor Slovenske šole Slov. Delavskega Doma, 15335 Waterloo Rd. vam javljamo, da je zbor zadovoljiv in vsečen. Kaj in koliko so se ti vaši mladi pevci in pevke naučili v tem črtkem času, to vam bo dano v pogled na novega leta popoldne. Počitki naju jih pravijo v drugo.

Vam, slovenska mati in oče,

počitki naju jih pravijo v drugo.

Našem želimo, da vam bo

popoldne.

skega zborna, — "Solnce črez hribček gre" duet Valeria Vadnal in Edith Coff, — "Lepo mi poje črni kos," solo Raymond Skočaj, najmlajši pevec zborna, star štiri leta, — "Ura," solo Josephine Kovič, — "Šolski zvonec," solo Mirian Spehart, — "Polzek" solo Tony Stražišar, — "Lastovki" duet Lucia Urrankar in Vivian Intihar. Nato nastopi mladinski orkester z dvema komadoma, sledi deklamacija "Siromak."

V drugem delu programa nastopi zbor: "Biba leze biba gre," — "Lisička je prav zvita zver," — "Sinica pozimi," — "Po jezeru blizu Triglava" in "Bog živi te." Vse pevske točke zborna in solistov bodo spremljane na piano. Poznani in priljubljeni Vadnalovi kvartet pa poda dramsko-pevski prizor "Golobček" in "Spavaj dete." Po kratkem odmoru bo podana komična igra enodejanka in nato sledi ples v domačia zabava v spodnjih dvoranah. Vstopnice h koncertu in plesu je 40c in samo za ples 25c, pričetek programa ob 2:30 popoldne.

Najlepše in nepozablivo dario je novo leto bo brezvroma dario, ki ga bodo dali naši šolarji s počitki in vse začetki.

Frank Kožel,

15412 Waterloo Rd.

Če verjamete al' pa ne

Na, sem že dobil kontro... Komaj sem eno zinil, pa me že nazaj devljejo. S cigaro v ustih je prišel v petek na naš ofic Frank Suhadolnik, ne ponujat čevlje, ampak hvalit lovsko zmožnost svojega soseda Toneta Prijatejla, s katerim kraljujeta dol pod Rožnikom.

"Kaj boš ti," je trdil France, "ki trdiš, da si nekaj boljši jager, kot so drugi. Ti bom jaz eno povedal o mojem sosedu Tonetu, ki ni tak jager, kot ste vi drugi, ampak je tak, da ga meni da pod našim in ne pod vašim zvonom."

"Čakajte, no, France..." sem se hotel uštuliti vmes, pa nisem dobil besede, ampak jo je kar sam držal naprej.

"Vi, drugi jagri hodite na lov s puškami noži, bisagami, pastmi, vilami in menda cepci, naš Tone pa ne. On pusti vso tako nepotrebno ropotijo doma in gre najprej na ogledi za zajci in šele, če katerega vidi, gre domov po puško. Saj ima prav, bi rekel, kaj bo vso navlako seboj vlačil, če pa ne ve, ali bo videl kakega zajca ali ne."

"Brez flinte, da hodi Tone na lov?" se neverjetno začudim.

"Ce ti rečem, da gre brez flinte, potem je to res. Le poslušaj. Onole jutro vidim Toneta skozi okno, kako se nekam pruhuljeno blíža naši hiši in tako verno gleda v tla, kot bi bil kaj zgubil. Le kaj neki išče, si mislim, pa

DRUŽINA JAZBORSKIH

(Za "A. D." prestavil M. U.)

Dolgega obrazu je stal mož v kuhinji in vprašal: "Kaj neki mu je danes?"

"Te mar kaj briga?!" se je obregnil obenj Prelesnik ter pri tem napravil tak obraz, kakor da je pil sam žolč. Par minut kasneje je že šel s sedmimi gočnimi gori pod stene.

Grof Jazborski je stal ob oknu ter gledal za njimi, dokler niso izginili. Potem je stopil v kuhinjo ter podnetil ogenj, da preku na lobanjo z rogovim. Celo uro je sedel ob ognjišču ter strmel v kotliček, iz katerega sta štrlela oba rogovca. Ko se je koža ločila od kosti, je previdno in potprežljivo z nožem očistil raz kost še najmanjši ostanek mišičevja ter rogovje nato zanesel na solnce, da se dobra posuši. Z rokama

v žepih je sedel na solnčni klopi, pred kočo ter nežnega a ponosnega pogleda neprestano opazoval krasno trofejo. Trajalo je kakre pol ure predno je gorko solnce izželo iz lobanje še poslednjo sled mokrote. Grof je sedaj nesel rogovje v sobo, vzel pero in črnile ter v lepih potezah narisal na kost dan lova. Medtem ko je nalaho pihal, da se črnilo posuši, je vstopil v sobo s ponižnim poklonom star mož — poštni sel.

Videti mu je bilo, da je dolgo pot sem gori iz vasi prehodil z marsikaterom vzdihom. Pošiljka, katero je prinesel, ga pač ni nadlegovala s svojo težo, a vendar se je globoko oddahnil, ko je oddal v grofove roke škatljico, katera je bila zavarovana za vrednost štirinajstih tisočev kron.

"Sedi! V tvoji navzočnosti bom preštel, če je vse v redu."

Grof je segel v žep po nož in dvignil mali pokrov. V zabojčku je bila v pavolo zavita šatljica. Ko je grof to odpril, so se njegove oči zaiskrile od veselja. Na baržunom preveljeni deščici so bili nanizani v kaj čudne oblike brušeni safirji in rubini. Draguljar je očvidno pogodil okus svojega odjemalca, kajti z zadovoljnim kiranjem je grof gledal pošiljko. Hitro je prebral pospremno pismo ter preštel kamenje. "V redu!" Podpisal je prejemnico ter jo izročil slu. "Vse v redu!"

Kmalu je prišel do Steje, ki

gom, gospod grof!". Pri vratih je obotavljal se postal, kakor da ni stvar zanj še rešena. A grof Jazborski se je bil že zopet zatopil v opazovanje svojega kamenja.

"Prosim, gospod grof, ali nimajo nobenega naročila za dom? Ali kaj drugega?"

Ne da bi ga pogledal, je grof zmajal z glavo.

Nevoljno je starec odsvetral ter neslišno zaprl vrata. "Pet ur hoda! Vendar ne bi bilo nasej piva preveč!" Trudnih korakov se je zopet napravil na pot proti domu.

Ko je prišel do planine, sta ga prehitela Prelesnik in gonač, ki je nesel na hrbitu gamac, a v rokah krvavo culico, v kateri je nosil svoj delež. Poštnej sel ni mogel dolgo korakati vtric njiju ter je kmalu zaostal.

Na robu gozda — tu je opazoval Francelj par iz daljave — se je Prelesnik ločil od svojega spremljevalca.

"Tako, sedaj pojdi. In ne pozabi sporociti staremu Mohorju, naj takoj kupi hlače za gospoda grofa in naj jih kar po tebi pošlje gori."

Mož je odšel po stezi. Prelesnik pa se je vrnil v gozd. Ko je bil sam, je zasikal skozi zobe hudo kletvino. Brez cilja je hodil nekaj časa po gozdu. Na neki poti divjačine je ugledal neradoma svež odtis okovanega čevlja. "Tu je bil!" je zamrjal Prelesnik ter pljunil na sled. Sedaj je sledil poti, katero je bil šel Francelj, a upajne, katero ga je po njej vodilo, se ni izpolnilo. Kajti niti enega korita s soljo ni mogel najti, ne da bi našel tudi te sledi.

"Glej ga, kako natančno danes opravlja svoja službo! Kadar da je slutil, da mu bom sledil!"

Kmalu je prišel do Steje, ki

nino ter je ugledal poleg stezik ob zvrnjem drevesu belo ruto. Pobral jo je, a še med tem, ko je imel ruto v rokah, je začul nižje s steze hitre korake.

Bila je Malka, ki se je ozirala na vse strani in nekaj iskal.

Ko je ugledala loveca, je ospula obstala. Komaj pa je ugledala v njegovih rokah ruto, že je skočila in mu jo iztrgal. "Sem z ruto — ta je moja!"

"Oho! Pri tebi pa gre vse nekam naglo!" se je smejal Prelesnik ter mezikajce gledal dekleta. Uspeh tega opazovanja mu je očvidno prijal. Dvignil je obri ter vprašal začuden: "Kdo pa si? Saj te ne poznam."

"Če te že radovednost tako muči: Mostarjeva Malka sem."

"Kaaaj? Malka? Ja, glej, no, glej — od kedaj pa si zopet doma?"

Malka je preslišala to vprašanje ter ošrknila Prelesnika z niž kaj prijaznim pogledom. "Pri tebi, se mi zdi, ni potreba, da vprašujem, kdo si?" Zavlekla je usta ter dejala počasi: "Ti si pač Prelesnik?"

"Zadebla si, Malka! Nu, glej, to me veseli, da me poznaš po tolikih letih. In da ti takoj povem: bivanje pri sestri ti je dobro delo. Si bila že tisti čas lep otrok, da, a kot dekle si še mnogo lepla."

Malka se je smejal, a njen smeh ni zvenel bogve kako veselo. "Ah, glej ga, kako zna poklone delati! Te ti moram vsekakor tudi vrniti. Da, že tistikrat si grdo izgledal, sedaj pa izgledaš še stokrat grše!"

"Ne da bi ga pozdravila, je odsila. Prelesnik ni prav vedel, ali naj se smeje, ali jezi. Odločil se je za prvo ter zaklical za dekletom: "Ti pa si prinesla na svojih zobe precej kocin, da so ti kar kosmati! Lepo se zna zahvaliti, ko sem našel svojo ruto!"

Malka se je ozrla preko ramena: "Bi jo bil pa pustil ležati, saj jo znam sama pobrati!" Sedaj pa je vendarle šimla Prelesniku jeza v oči. A čimdel je strmel za odhajajočo, tem bolj se je vračalo zadovoljstvo v njegov pogled. "Ta je dovolj groba . . . a vražje lepa! Ta ima drva za pečjo! Za to dekle bi še pri svojih štiridesetih letih napravil marsikatero neumnost!"

Malka je izginila v globini steze. Prelesnik se je okrenil in tanek smešek je šinil preko njegovih ust. "Mostarjeva sestra? Glej, to se lepo ujema . . . z Mostarjem bi znal besedico spregovoriti." Med tem ko je šel dalje, se je enkrat ozril ter muzaje se gledal po stezi. Skozi gozd gori je čul udarci Malkine gorske palice.

Gotovo se ji je mudilo. Često je presekala ovinke steze. Ko je prišla nižje v gozd, je začula od strani z brega udarce sekire — tam preko je delal njen brat. Neodločno je Malka obstala. Zjutraj se je bila oglasila pri bratu ter mu obljudila, da se ustavi pri njem, ko se bo vracala. A izgubila je bila preveč časa — in malo Katriča bo pač že v bolečinah nanjo čakala. . . Resničen povod, zakaj ni sedaj hotela po srečanju s Francijem stopiti pred brata, si ni hotela odkrito priznati. A da bo vedel, da se nahaja že na povratku, je vzbočila pred ustmi roke ter zaklicala v gozd.

Udarci sekire so prenehali in Mostar je odgovoril — razumel je bil pomen tega klica. Medtem ko je hitela Malka dalje v dolino, je zopet pričela peti sekira in kmalu je bilo čuti, kako se je veliko drevo podrlo.

Mostar je delal, dokler se ni pričelo mračiti. Potem se je tudi on odpravil domov. Vrgel si je suknjič preko ramen, obesil sekiro na roko ter šel med drevjem proti stezi. Neslišni so bili njegovi koraki, kajti tla so bila gosto poraščena z mahom.

Nenadoma je obstal kakor prikovan. Opazil je bil jelena,

ki je prihajal po gozdu ter šel proti planinam. Mostarjeve roke so se pričele tresti, ko se je stisnil k deblu ter iskrečih se oči opazoval vsak jelenov gib. Jelen ni zapazil bližine človeka ter je stopal križem pod drejem in pomul sedaj tu, sedaj tam par zelišč. Jasno se je odražalo njegovo mogočno rogovje od temne gozdne zeleni.

Vedno bolj se je jelen bližal drevesu, za katerim je stal Mostar. Mostar je v rastočem razburjenju stisnil ustne, zadrževal s silo sapo in polagoma je polzela njegova roka ob toporišču sekire. Sedaj je stal jelen niti deset korakov od njega — in z nenadnim sunkom se je Mostar zanesel k zamuhi. A še predno je sekira zletela, že je jelen prestrašen poskočil, vrgel glavo v tilnik ter pogledal proti višje rastočim drevesom: to je trajalo le trenutek, kajti že v prihodnjem trenutku se je jelen spustil v divji beg med drevjem, a sekira se je z zamolklim udarcem zapičila v bližnjo jelko.

Z obema rokama je segel Mostar v lase. "Vedno me zopet pograblji!" Pobral je suknjo, ki mu je bila zdrknila z ramena ter stopil proti jelki po sekiro. Tedaj je začal za svojim hrbotom glasen krohot. Prestrašen se je okrenil in bledica je sprejetela njegov obraz, ko je spoznal loveca.

Počasi, vedno se smejoč, se je Prelesnik približal. "Dober večer, Lovrenc! Kaj pa delaš?"

Mostar ni mogel spraviti glasu iz sebe. Temno je pogledal Prelesnika ter si oblekel suknijo.

"Ja, Lovrenc, kaj ne? To je pač hudo: gledati tako lepega jelena, a ne imeti v rokah puške? Sekiro pač ne gre, kaj? Ali pa mar greš tako za spremembo včasih s tisto sekiro, ki ima spredaj luknjo, a zadaj petelinu? Od kedaj pa te ima vrag zopet za vrat?"

Mostar je vzel sekiro ter sto-

pil korak proti Prelesniku. — "Cuj, Prelesnik, kar ti povem."

Trenutek sta si stala oko v Njegov glas je bil zahripl.

"Vsaka žilica mi zatrepeče,

če le vidim gozd . . . in vsa kri-

meni postane uporna, kadarkoli

mi divjačina križa pot. A svojo

prisego sem držal do današnjega dne."

"Da, da, saj verjamam . . . zaradi tega ti ni treba goroviti tako velevažnih besed. Jaz ne vzamem stvari resno. In glej, stari . . . ako že pride na to in za to . . . kolikor se mene tiče . . . bi se dalo morebiti z menoj goroviti!"

S pogledom, ki ni kazal bogve kako množino spoštovanja, je Mostar ošrknil Prelesnika. "Saj bi skoro verjal, da ti sme človek kaj takega verjeti. Tebi!"

Prelesnik se je smejalj. "Seveda! Midva, midva sva stara kampeljca! Najino prijateljstvo ima trdno podlago." Mostar je hotel goroviti, a glas mu je odpovedal.

"Le plašno se je oziral v gozd. "Le nikar naj te ne skrbi — nihče nuju ne sliši!" je tolažil Prelesnik. "Da, in glej, povem ti kar odkrito — če bi te zopet šegetalo . . . mene se nikar ne boj."

Ampak Franceljja se pazi!" Prelesnik je skomignil z rameni. "Pred tem se moraš pač paziti!

Francelj, ja seveda, Francelj ne razume šale!" Vedno počasnejše in tiše so bile Prelesnikove besede. "Ta ima v sebi nekaj, ka-

kor njegov oče!"

Trenutek sta si stala oko v Njegov glas je bil zahripl. "A daj, govoriva kaj veselješega! Kaj sem hotel reči . . . tam gori sem srčal twojo sestro. Ta je vzrastla. Ja, ti, dopade mi! Kar odkrito povem . . . zaradi takega dekleta bi mi ne bila niti pot do župnika zoperina."

Mostar se je stegnil. "Ah, ta-

ko? Sedaj šele razumem tvoje besede . . . ono drugo so bile ste-

na, a sedaj pride že streha? Te-

daj moja sestra ti ugaga. Gre

pa hitro taka stvar pri tebi!"

"Da, seveda, kakor pri dobrih jelenih!"

(Dalje prihodnjič)

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE!

LE POMISLITE!
Pralni stroj, ki ste ga vedno želite, je le \$99.50
A. GRDINA & SONS
6019 St. Clair Ave.
15301 Waterloo Rd.
Henderson 2088

Za plumberska dela in za na-
peljavo gorkote se pogovorite z
A. J. BUDNICK

6707 St. Clair Ave.
tel. HENDerson 3238 ali telefoni-
rajte na dom KENmore 0238-ka-

Priporočilo za božične praznike

Ako ste namenjeni imeti party za božične praznike in novo leto, se vam toplo priporočamo za vsakovrstne mehke piščice, kakor tudi Vienna Pale Dry Ginger Ale, Lime Rickey, tako izborna za napraviti "high ball."

Imamo štiri vrste izvrstne pive in tri vrste ale, najibla v steklenicah ali v sodčkih.

Se toplo priporočam za naročila.

DOUBLE EAGLE BOTTLING CO.

JOHN POTOKAR, lastnik
6511-19 St. Clair Ave. HENDerson 4629

Dober časopis je dober tovaris!

AMERISKA DOMOVINA

vedno prinaša
NAJNOVEJSE NOVICE
POUČNE ČLANKE
LEPE POVESTI

RAZNE
ZANIMIVOSTINOVICE IZ
STARE DOMOVINEAMERISKO
DOMOVINO

ČITA VSAK RAD

IMAO

OGLASI

V TEM LISTU

največji uspeh!